

Slov. Goricah po naslednjem vzporadu: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. O slovnici (g. Klemenčič). 4. Predlogi in nasveti. Pol ure pred zborovanjem je pevska vaja za mešani zbor. Prosim, prinese s seboj Mohorjevo pesmarico I. del. K prav obilni udeležbi vabi I. Kopic, predsednik.

Gornjegrajsko učiteljsko društvo zboruje v nedeljo, dne 3. sušca 1907, v Šmartnem v Zadreški dolini ob 11. uri dopoldne v tamošnji šoli. Vzporad: 1. Nagovor predsednika. 2. Zapisnik in dopisi. 3. Javni splošni učiteljski shod v Gradcu. Poročajo posetniki shoda. 4. Šolska zgodovina Šmartinska. Referira nadučitelj tovariš Burdian. 5. Slovenska Šolska Matica in mi. Poročilo tovariša Šijanec. 6. Slučajnosti. Prosi se točno in zanesljivo priti. To zahteva stanovska dolžnost! Gostje dobro došli! Odbor.

Književnost in umetnost.

Knjižica za mladino. Urejujeta Engelbert Gangl in Ivo Trošt. Knjiga 31. — Gruden 1906. — Vseletna naročnina 3 K 20 h. — 31. knjiga „Knjižica za mladino“, ki je ravnokar izšla, prijavlja na 61 straneh otroške pesmi Frana Žgurja: „Semena padajo.“ Pesemce so lepe in se odlikujejo po presrčnosti in humorju. — Ostali del knjige je napolnil Ivo Trošt s „Kitico pripovednih spisov.“ Trošt je priznan naš mladinski pisatelj. Odličnost in spretnost njegovega peresa uveljavljajo tudi ti drobni spisi. — Tudi ta knjiga zasluži, da jo toplo priporočamo!

Popotnik. Letnik XXVIII. Štev. 2. — Sedaj, ko ustanavljajo sirotinske svete, zbudi obče zanimanje članek prof. dr. A. Heverocha „O hudodelnosti mladine“, ki ga prijavlja v prevodu Drag. Pribil. — V članku „Pravo svetišče za — Krst pri Savici“ dokazuje dr. K. Ozvald, da je to Prešernovo pesnitev obravnavati šele v osmem razredu srednjih šol. — Dragotin Pribil govori v članku „Na četrtem vseučiliškem tečaju v Turnovu“ o velikem pomenu in o vstikih tega tečaja, ki se ga je sam udeležil. — Ign. Šijanec nadaljuje svoje „Šolskohigijenske utrinke.“ — Za „Književnim poročilom“, ki prijavlja novosti na našem knjižnem trgu — med temi tudi odgovor H. Drugoviča na pripombe g. dr. Ilešiča v „Posebnem ukoslovju petja“ — prinaša „Razgled“ v razpredelkih „Listek“, „Pedagogiški paberki“ in „Kronika“ mnogo klenega zrnja, ki odkriva pogled po širokem polju prosvete.

Slovenska Matica v Ljubljani je pravkar izdala za leto 1906. te-le knjige:

1. Zabavna knjižnica. Zvezek XVIII. Uredil Jožef Kostanjevec.

2. Prevodi iz svetovne književnosti. III. zvezek. L. N. Tolstoj: Moč teme. Prevedla iz ruščine Minka Govekarjeva.

3. Anton Knezova knjižnica. XIII. zvezek. Uredil Fr. Levec. Prinaša povest: Martin Kačur. Življenjepis idealista. Spisal Ivan Cankar.

4. Hrvatska knjižnica. I. zvezek. Uredil dr. Fran Ilešič.

5. Spomini. Spisal dr. Jož. Vošnjak. Drugi zvezek (1868—1873).

6. Slovenske narodne pesmi. 10. snopič. Uredil dr. Karol Štrelkelj.

7. Zbornik. VIII. zvezek. Uredil Luka Pintar. Prinaša devet znanstvenih člankov in člančičev.

8. Letopis Slovenske Matice za leto 1906. Sestavil in uredil Evgen Lah.

Učiteljev-poverjenikov ima Slovenska Matica 51. Pač lepo število!

Konzorelj hrvaških mladinskih pisateljev so osnovali v Oseku. Vsako leto namerava izdati po en zbornik raznovrstnih spisov za mladino. Urejal bo ta zbornik znani hrvaški mladinski pisatelj B. F. Magjer.

Književna prošnja. Znani hrvaški zgodovinar profesor Klaić v Zagrebu, nam je poslal to-le prošnjo, ki jo mi prav toplo priporočamo.

Več više godina skupljam gradju za životopis hrvatskoga književnika Antuna Vrameca (1538—1587.), koji se je u 16. stoljeću među kajkavskim Hrvatima proslavio time, što je napisao i štampom izdao dva hrvatska djela, i to:

1. Kronika vezda znovich zpravljena kratka szvlovenzkim iezikom . . . Stampane v Lublane po Ivane Manline, leto MDLXXVIII. (1578).

2. Postilla na vzse leto . . . vezda znovich szpraulena szlouenskim iezikom . . . Stampano v szlobodnom kralieuom varassu Varasdine M. D. MLXXXVI. (1586.) (u dvije knjige.)

Od prvoga djela poznata su dosad samo dva primjerka, a od drugoga tri, ali nijedan nije čitav.

Premda su oba djela već na početku 18. stoljeća bila posve rijetka, ipak nema sumnje, da bi se još koji primjerak mogao naći, osobito u Medjumurju i Varaždinskoj županiji. Umoljavam s toga sve hrvatske patriote bilo kojega staleža (osobito svećenike i učitelje), da pretraže vlastelinske, župne, samostanske knjižnice, ne bili koji primjerak gore označenih djela našli. Ako bi ih našli, molim da me dobrostivo obavijeste. Nije izključeno, da je koji primjerak zalutao u Bosnu, Hercegovinu ili Dalmaciju, pa i u Istru.

Još jedna molba. Ime Vramec, ili kako se je sam podpisivao: Wramecz, posve je neobično u nas Hrvata. Ja ga nisam dosad našao ni u kojem spomeniku. Molio bi s toga gg. župnike, kapelane, a i g. učitelje, neka mi jave, ima li još ljudi, koji se Vramec zovu, i gdje žive? Možda ih ima u Kranjskoj ili Štajerskoj? Možda se ime spominje u starim maticama krštenih, umrlih i vjenčanih?

Za vsaku obavijest već unapred najsrdačnija hvala.

U Zagrebu, 14. veljače 1907.

Vjekoslav Klaić,
Ilica 60. II. kat.

Politiški pregled.

* **Sankcionirani uradniški zakoni.** Kakor poročajo z Dunaja, je cesar že sankcioniral v zadnjem zasedanju poslanske zbornice sprejete uradniške zakone o zvišanju plač. Zakoni stopijo v veljavo s 1. aprilom.

* **Boj istrskega učiteljstva za kruh.** Osrednje vodstvo istrskega ljudskošolskega učiteljstva je predložilo deželnemu zboru peticijo za izboljšanje plač. Peticija zahteva: odpravo službenih kategorij; enakopravnost učiteljic z učitelji; stanarino je uštevati v pokojnino; učiteljski kandidati naj dobivajo do usposobljenostnega izpita najmanj 1000 K remuneracije; definitivni učitelji in definitivne učiteljice naj dobivajo takoj po usposobljenostnem izpitu 2200 K, šest petletnic po 200 K. funkcijske doklade za voditelje enorazrednic 150 K, dvorazrednic in trirazrednic po 300 K, večrazrednic 500 K. Voditelji več kot šestrazrednic so prosti pouka. Šolski voditelji v mestih in kopaljskih dobe 800 K stanarine, učitelji 700 K, podučitelji 600 K, v drugih krajih pa po 600, 500 in 400 K. Službena doba naj se skrci na 35 let.

* **Ni denarja!** Vsi klubi bukovinskega deželnega zbora so zahtevali, naj se skliče deželni zbor. Na Dunaju pa so sklenili, da ne skličejo deželnega zbora, ker manjka denarja — za izboljšanje učiteljskih plač! Ta skrbni, očetovskoljubeči Dunaj!

* **Ureditve učiteljskih plač na Ogrskem.** Zakonski načrt o ureditvi učiteljskih plač, ki ga je ogrski naučni minister predložil zbornici, določa za ljudske učitelje minimalno plačo 1000 do 1200 kron, ki more s kvinkvenijami narasti v 30 letih na 2400 do 2600 kron. Poleg tega bodo imeli učitelji brezplačno stanovanje in na deželi tudi vrt. V Budimpešti in okolici v Kološvaru in na Reki bodo imeli vsi učitelji in učiteljice tudi primerne aktivitetne doklade.

* **Avstrijsko vojaštvo** se zbira ob italijanski meji. Zmeraj bolj se utrjuje mnenje, da se med Avstrijo in Italijo nekaj pripravlja, medtem ko zboruje v Haagu — mirovna konferenca. Ironija!

* **Protí veronauku v Italiji.** Iz Rima poročajo: Skupina poslancev skrajne leve je vložila v zbornici predlog, naj se iz ljudskih šol odpravi veronauk. — Tudi pri nas bi bilo to koristno, ker nimajo nekateri politikujoči kateheti časa, da bi se ukvarjali z veronaukom.